

Teraz My

Wydanie MITOLOGICZNE

Gazetka szkolna
Nr 3
Marzec 2013

W mitycznym świecie

Jaka jest wasza reakcja, kiedy słyszycie słowo mitologia? „To coś ze szkoły? raaanyyy... nuuuda... Weź się zresetuj!!!” Albo coś w tym stylu, prawda? Szkoła nie jest zbyt ... ekscytująca (zazwyczaj), ale ponieważ zbliża się Konkurs Mitologiczny, redakcja *Teraz My* postanowiła wesprzeć organizatorów garścią wiadomości ze starożytnej Grecji i Rzymu.

Na początek króciutki psychotest.

Wybierz właściwą odpowiedź.

Mitologia to:

- a) zbiór liczb pierwszych,
- b) zbiór podgrzybków,
- c) zbiórka piłkarzy,
- d) zbiór legend i podań o bogach i bohaterach,

Jeśli wybrałeś odpowiedź

- a) oznacza to, że lubisz matematykę (ale nie znasz się na niej)
- b) oznacza to, że lubisz grzyby (ale ich nie znasz, więc nie chodź sam do lasu!)
- c) oznacza to, że lubisz sport (ale tylko oglądać, inaczej byś wiedział, że to nie jest prawidłowa odpowiedź)
- d) oznacza to, że jesteś bystry (gratuluję).

Skoro już wiemy, że mitologia to zbiór historii o bogach i bohaterach, to może się trochę nad nimi poznać?

Co to jest mit? Oj znowu się zaczynają definicje :(ale cóż. Jak mus to mus.

Mit pochodzi od greckiego słowa *mythos*, czyli opowiadanie, legenda, podanie. Oznacza historię opowiadaną od pokoleń, która zawiera zarówno element prawdy historycznej (np. wojna o Troję), jak i fantastyki (np. mieszanie się do wszystkiego bogów – baaaardzo im się nudziło).

Czy znasz treść tych mitów?

– Mit o stworzeniu świata	–	
– Mit o Syzyfie	–	Mit o Narcyzie
– Mit o Orfeuszu i Eurydyce	–	Mit o Tezeuszu
– Mit o Heraklesie	–	Mit o Midasie
– Mit o Demeter i Korze	–	Mit o wojnie trojańskiej
– Mit o Dedalu i Ikarze	–	Mit o Pandorze
– Mit o Prometeuszu		

Warto je sobie przypomnieć, bo będą obowiązywać na teście konkursowym.

STAROŻYTNA GRECJA

Pośród licznych i różnorodnych kultur starożytnych Grecja osiągnęła wiele sukcesów. To właśnie w Grecji zaczęła się kształtować kultura europejska. Co z tego zapytacie? Niby nic. Po prostu ściągnęliśmy z nich całą masę rzeczy widzianych dziś w polityce, języku i nauce.

Grecy są, na przykład, twórcami demokracji, a więc takiej formy sprawowania władzy, w której każdy obywatel ma prawo współdecydowania o zarządzaniu swoim miastem i państwem. Demokracja funkcjonuje w wielu krajach współczesnego świata m.in. w Polsce.

Przez stulecia wiele słów greckich dostało się do innych języków, w tym do naszego. To właśnie z greki

pochodzą m.in. słowa: fizyka, teatr, katastrofa, telefon, helikopter, astronauta, kino czy elektronika.

Odkrycia greckich uczonych dały podstawy wielu dziedzin współczesnej nauki. Archimedes stwierdził, że *ciało zanurzone w cieczy traci pozornie ciężar równy ciężarowi wypartej cieczy*. Uhhh. Mówiąc po ludzku, kiedy wpadasz do wanny pełnej wody to, po pierwsze, wydaje ci się, że ważysz mniej (ale zapewniam cię, że nie schudłeś), po drugie wylewasz z wanny tyle wody ile zajmuje twoje ciało. Inni uczeni: Pitagoras, Euklides i Tales odkryli wiele prawd matematycznych. Ich twierdzenia do dziś obowiązują w geometrii. Dla przypomnienia $a^2 + b^2 = c^2$ – to chyba do trójkąta było?

Z dorobku starożytnych Greków czerpiemy w wielu innych dziedzinach współczesnego życia: w sztuce, architekturze, filozofii, a nawet w sporcie.

Ciekawostki Mityczne

AMAZONKA - w mitologii to legendarny ród wojowniczek, które nie znosiły mężczyzn w swoim gronie i prowadziły ciągle walki z sąsiadami.

AMORY - miłości, romansowanie, flirt. Amor to bożek miłości.

ATLAS – to tytan, który według mitu greckiego trzyma sklepienie niebieskie, jest uważany za

pierwszego astronoma. Za niegościnnosć został później przemieniony w łańcuch górski atlas.

CHAOS - bezład, nieporządek, zamęt. Chaos (grec.), ziejąca pustka, niezapełniona przestrzeń przed stworzeniem świata, bezwładna materia, z której został dopiero uformowany kosmos.

ECHO - W greckiej mitologii nimfa górską, którą Hera ukarała za gadatliwość tym, że nie mogła ani pierwsza mówić, ani gdy inni mówili, milczeć.

GENIUSZ - u starożytnych rzymian boskie wcielenie sił działających w człowieku, jego wewnętrzna wyższa istota, zarazem duch opiekuńczy, rodzący się wraz z człowiekiem.

HIGIENA - to grecka bogini zdrowia.

HIPNOZA - Hypnos to grecki bóg snu, brat bliźniak Tanatosa, ojciec Morfeusza.

KOŃ TROJAŃSKI - symbol podstęp. Grecy zdobyli Troję wprowadzając do miasta drewnianego konia z żołnierzami w środku. Jeśli masz komputer to pewnie zetknąłeś się z trojanami?

MANIA - mitologii greckiej wściekłości w ludzkiej postaci.

NEKTAR - potocznie doskonały trunek. U dawnych greków boski napój, obdarzający nieśmiertelnością.

OLIMP - grupa znakomitych pisarzy i poetów, także osób na wysokim stanowisku. Olimp to grecka siedziba bogów.

PARNAS - środowisko poetów, artystów. Parnas to siedziba Apollina i muz.

PORUSZAĆ SIĘ Z GRACJA - poruszać się z wdziękiem, lekkością, pięknem, powabem i urokiem. Gracje to trzy rzymskie boginie wdzięku.

PUŚCIĆ FAME - rozgłosić pogłoskę, plotkę, opinię. Fama rzymska bogini, uosobienie pogłoski, odznaczająca się niezwykle szybkością.

ŚLEPA SPRAWIEDLIWOŚĆ - symbolizuje sprawiedliwość dla wszystkich taką samą. Temida jest to bogini prawa i sprawiedliwości, dobrych obyczajów i porządku. Przedstawiana z zawiązanymi oczami z wagą i mieczem. Może widziałaś jej wizerunki – kobieta z zasłoniętymi oczami trzymająca wagę?

KADUCEUSZ to laska, stanowiąca atrybut Hermesa, którą uśmierzał spory i godził wrogów. Kaduceusz to również symboliczna laska posłów i heroldów. Najczęściej przedstawiana w postaci kija oplecionego parą węży i zwieńczona skrzydełkami. Uważana za symbol pokoju i handlu.

WPAŚĆ W FURIE - wpaść w szal, być nieobliczalnym, wściekłym. Furie to rzymskie boginie zemsty. Wychodzą z podziemi, aby karać za grzechy przeciw bogom, rodzicom i rodzeństwu, naruszenie prawa gościnności i krzywoprzysięstwo. Ścięły zbrodniarza i doprowadzały go do szaleństwa.

LASKA ESKULAPA (ASKLEPIOSA) - Jest to symbol greckiego bożka, który uzdrowiał umarłych. Dziś jest symbolem medycyny i widnieje między innymi na szyldach Aptek.

NAZWY PLANET, GWIAZD I KONSTELACJI – to z mitologii pochodzi większość znanych nam nazw ciał i układów niebieskich.

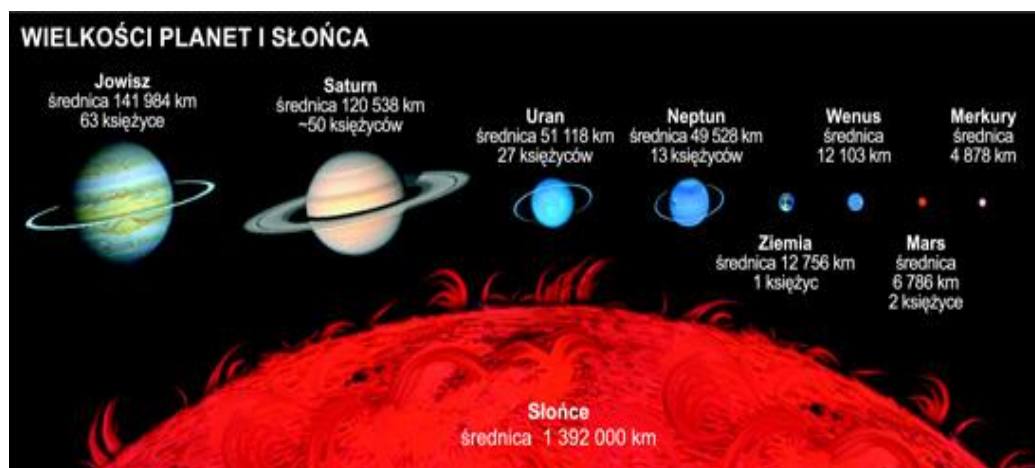
DROGA MLECZNA – powstała z kropel mleka Hery żony Zeusa, gdy ten chciał podłożyć małego Heraklesa pod jej pierś, aby stał się silny i nieśmiertelny ale Hera odtrąciła malca i kilka kropel jej mleka spadło w otchłań.

Ilustracja 1: Atlas dźwigający Ziemię

Ilustracja 2: Wejście na Parnas

ZNAKI ZODIAKU

Nazwa gwiazdozbioru	Nazwa łacińska	Słońce w gwiazdozbiorze
Baran	<i>Aries</i>	18 kwietnia – 13 maja
Byk	<i>Taurus</i>	13 maja – 21 czerwca
Bliźnięta	<i>Gemini</i>	21 czerwca – 20 lipca
Rak	<i>Cancer</i>	20 lipca – 10 sierpnia
Lew	<i>Leo</i>	10 sierpnia – 16 września
Panna	<i>Virgo</i>	16 września – 30 października
Waga	<i>Libra</i>	30 października – 23 listopada
Skorpion	<i>Scorpio</i>	23 listopada – 29 listopada
Wężownik	<i>Ophiuchus</i>	29 listopada – 17 grudnia
Strzelec	<i>Sagittarius</i>	17 grudnia – 20 stycznia
Koziorożec	<i>Capricornus</i>	20 stycznia – 16 lutego
Wodnik	<i>Aquarius</i>	16 lutego – 11 marca
Ryby	<i>Pisces</i>	11 marca – 18 kwietnia

NIEPRAWDOPODOBNE PRZYGODY PEWNEGO HEROSA – czyli historia Heraklesa

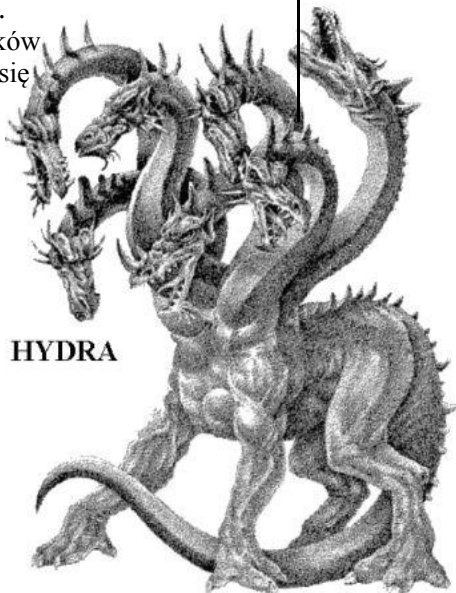
Herakles był herosem, który narodził się ze związku Zeusa i królowej Alkmeny. Wyróżniała go wielka siła, bohaterstwo, odwaga, śmiałość i męstwo. Ojciec Heraklesa chciał by był nieśmiertelny więc przysunął go do piersi śpiącej Hery, ta jednak odrzuciła dziecko i od tego czasu je prześladowała. Gdy Herakles miał 10 miesięcy wysłała do niego węże, które z łatwością udusił. Już jako dziecko nie wykazywał zdolności do nauki. Od najmłodszych lat uwielbiał zapasy, strzelanie z łuku i rzucanie oszczepem. Pewnego razu wybrał się ze swoim nauczycielem do biblioteki, a ten kazał mu wybrać książkę. Herakles wyciągnął kucharską, a gdy nauczyciel zaczął go strofować uderzył go i zabił. Wtedy Amfitriona, mąż Alkmeny wypędził go z domu i kazał mu paść woły. Gdy miał 18 lat zabił lwa i zrobił sobie z niego okrycie, z drzewa oliwnego uczynił swoją maczugę. Przyszedł z pomocą w walce królowi tebańskiemu, a w nagrodę otrzymał za żonę jego córkę. Hera kontynuując swoją zemstę po latach zesłała na Heraklesa szaleństwo, w przypływie, którego zabił ukochaną żonę nożem, a własne dzieci utopił. Gdy się opamiętał wybrał się po radę do wyroczni delfickiej. Za karę, zgodnie z jej przepowiednią zaciągnął się na służbę do króla Eurystesa. Król był tchórzliwy i chciał pozbyć się Heraklesa, więc zlecał mu wykonanie najbardziej niebezpiecznych prac. Król był pewien, że podczas ich wykonywania Herkules zginie.

1. Zabicie lwa z Nemei.
2. Zabicie hydry lernejskiej.
3. Schwytywanie łani ceryntyjskiej.
4. Upolowanie dzika erymantejskiego.
5. Oczyszczenie stajni Augiasza w 1 dzień.
6. Zabicie ptaków z żelaznymi dziobami i ostrymi piórami.
7. Ujarzmienie byka z Krety.
8. Porwanie rumaków Diomedesa, które żywiły się mięsem ludzkim.

9. Zdobycie pasa Hipolity - królowej Amazonek, wojowniczego plemienia kobiet.
10. Porwanie wołów Gerionesa - olbrzyma, który miał trzy głowy, trzy pary rąk i nóg.
11. Zdobycie złotego jabłka z sadu Hesperyd.
12. Porwanie Cerbera z Hadesu.

Większość poleceń zaowocowała uwolnieniem ludzi od grożących im niebezpieczeństw. Herkules spełnił swoją pokutę i mógł ponownie się ożenić. Jakiś czas później nadarzyła się ku temu okazja, pewien król ogłosił, że wyda córkę za tego, który będzie od niego lepszy w strzelaniu z łuku. Gdy Herkules wygrał małżeństwu sprzeciwili się bracia dziewczyny. Herakles zabił więc jednego z nich. W ramach kary miał służyć trzy lata u królowej Omfali. Miała wspaniałe państwo lecz nieco nietypowe, mężczyźni wykonywali wszystkie prace kobiece, a kobiety walczyły. Za karę Herkules przebrany w kobiece szaty pracował na krosnach. Po wykonaniu kary odział się w zbroję i ruszył w świat, budował miasta, dusił potwory i zabijał zbójców.

Zakochał się w pięknej królewnie Dejanirze i pojął ją za żonę. Pewnego razu, gdy razem spacerowali Dejanirę porwał centaur Nessos. Herakles zabił go z łuku, ale przed śmiercią centaur zdążył ofiarować Dejanirze swoją krew, która jakoby miała jej zapewnić wieczną miłość męża. Dejanira była bardzo zazdrosna o męża, wyprała więc koszulę w krwi Nessosa. Herkules ubrał koszulę, która zaczęła go strasznie palić i wżerać się w jego ciało. Dejanira powiesiła się z rozpaczy widząc męki ukochanego męża. Heros chciał skrócić swoje cierpienie, nie widział innego sposobu jak tylko spłonąć na stosie. Zeus uratował Heraklesa i uczynił go nieśmiertelnym. Ostatnią żoną Heraklesa była Hebe, bogini młodości, córka mściwej Hery, która w końcu zapomniała o swoich urazach

HYDRA

SPRAWDŹ SIĘ

QUIZY MITOLOGICZNE

1. Jak nazywali się potomkowie Gai i Uranosa? Byli nimi m.in. Kronos i Prometeusz.
2. Jak miał na imię tytan, który pozbawił władzy swego ojca Uranosa?
3. Jak nazywały się 3 straszliwe siostry - boginie zemsty, które narodziły się z krwi Uranosa?
4. 5. Jak miała na imię tytanka, żona Kronosa?
5. Jak mieli na imię rodzice Zeusa, Posejdona, Hadesa, Hery, Hestii, Demeter?
6. Co połknął Kronos zamiast swego syna Zeusa po jego narodzinach?
8. Czyim mlekiem był karmiony Zeus po swoich narodzinach?
9. Jak nazywała się cudowna tarcza (lub puklerz) Zeusa wykonana ze skóry jego karmicielki - kozy Amaltei?
10. Co było królestwem Zeusa?
11. Na jakim instrumencie grał Apollo?
12. Jak nazywała się najstraszliwsza część Hadesu, miejsce kaźni dla zbrodniarzy?
13. Jak miał na imię król, który uwięził bożka śmierci Tanatosa?
14. Co wtaczał na górę król Syzyf w Hadesie?
15. Jak nazywały się opiekunki sztuk, córki Zeusa i Mnemosyne? Było ich 9.
16. Z narodzinami, którego bohatera wiąże się powstanie Drogi Mlecznej?
17. Czym był labirynt zbudowany przez Dedala (do czego służył)?
18. Co było królestwem Posejdona?
19. Jak miała na imię muza historii?
20. Co było atrybutem (symbolem) muzy historii Klio?
21. Z czego młody Herakles zrobił sobie okrycie z hełmem?
22. Z czego Dedal wykonał skrzydła?
23. Co było królestwem Hadesa?
24. Który z bohaterów - herosów wpadł w szal i zabił żonę oraz trójkę swoich dzieci?
25. Nie posłuchał rad ojca i spadł do morza lub na wyspę, którą nazwano jego imieniem.
26. Według jednego z mitów twórcą człowieka był bóg - tytan. Jak miał na imię?
27. Jak miała na imię siostra Apollina, bogini lasów i łowów?
28. Jakie owoce rodziło drzewo Hery pilnowane przez Hesperydę? Owoce te miał zdobyć Herakles.
29. Kto nauczył ludzi posługiwać się ogniem?
30. Jaka część ubioru była przyczyną śmierci Heraklesa?
31. Jak miała na imię kobieta stworzona przez Hefajstosa na polecenie Zeusa? Została ona wysłana na ziemię by przynieść ludziom wszelkie nieszczęścia.
32. Co zamiast włosów miały Gorgony?
33. Gdzie został przykuty do skały Prometeusz (w jakich górach)?
34. Kogo zabił Tezeusz w labiryncie na Krecie
35. Czym charakterystycznym i niezwykłym wyróżniał się Pegaz?
36. Co było pokarmem greckich bogów?

Zeus Gromowładny

37. Który z bogów mieszkał na wyspie Lemnos lub we wnętrzu wulkanu Etna?
38. Król Koryntu zapraszany na ucztę bogów, skazany później przez Zeusa na niekończącą się pracę?
39. Kto dał Tezeuszowi kłębek nici przed wejściem do labiryntu?
40. Co pili greccy bogowie?
41. Czym Posejdon wzburzał i uspakajał morze?

Dobierz pary postaciom mitologicznym:

- 1) Dedal i
- 2) Kora i
- 3) Odyseusz i.....
- 4) Romulus i.....
- 5) Orfeusz i

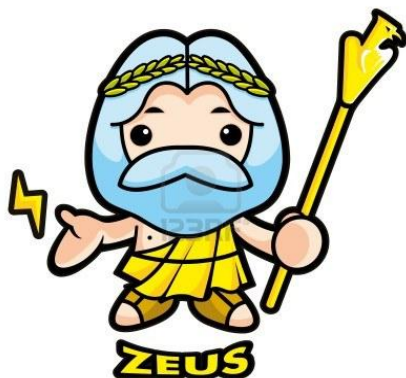
Skojarzenia mitologiczne:

- 1) Mądry jak.....
- 2) Piękny jak.....
- 3) Zakochany w sobie jak.....
- 4) Lekkomysłny jak.....
- 5) Silny jak.....
- 6) Brzydki jak.....
- 7) Kochający ludzi i oddany im jak.....
- 8) Chciwy jak.....

*Cerber - trzygłowy strażnik
Hadesu*

Znajdź i wykreśl w podanym diagramie imiona bogów lub bohaterów mitologicznych :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
R	E	S	A	P	P	K	A	M	A
D	A	H	O	I	A	A	D	U	C
T	C	Y	F	U	I	F	P	I	P
E	T	I	R	Z	K	O	A	O	W
D	E	Z	I	A	N	I	O	P	R
J	D	A	O	E	D	R	U	D	U
K	O	A	D	O	I	T	L	T	E
A	I	Y	Y	I	O	O	L	A	Y
P	N	F	T	U	R	A	P	D	S
L	A	U	A	S	A	Z	O	S	L

WALENTYNKI

14 luty- walentynki już za nami. Nazwa pochodzi od św. Walentego. Zwyczajem w tym dniu jest wysyłanie listów zawierających wyznania miłosne. Na Zachodzie, zwłaszcza w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych czczono św. Walentego jako patrona zakochanych. Dzień 14 lutego stał się więc okazją do obdarowywania się drobnymi upominkami.

Możliwe, że zwyczaje związane z tym dniem nawiązują do starożytnego święta rzymskiego zwanego Luperkalia, obchodzonego 14-15 lutego ku czci Junony - rzymskiej bogini kobiet i małżeństwa, oraz Pana, boga przyrody. Z kolei Brytyjczycy uważają to święto za własne z uwagi na fakt, że rozślawił je na cały świat Walter Scott żyjący w XVIII. Walentynki są obchodzone w południowej i zachodniej Europie od

średniowiecza. Europa północna i wschodnia dołączyła do walentynkowego grona znacznie później.

Pomimo katolickiego patrona tego święta, czasem wiązane jest ono ze zbieżnym terminowo zwyczajem pochodzącym z Cesarstwa Rzymskiego na poszukiwaniu wybranki serca, np. przez losowanie jej imienia ze specjalnej urny. Współczesny dzień zakochanych nie ma jednak bezpośredniego związku z jednym konkretnym świętem starożytnego Rzymu, choć jest kojarzony z takimi postaciami z mitologii jak Kupidyn, Eros, Pan. Do Polski obchody walentynkowe trafiły w latach 90.XX wieku z kultury francuskiej i krajów anglosaskich, a także wraz z kultem świętego Walentego z Bawarii i Tyrolu. Święto to konkuruje o miano tzw. święto zakochanych z rodzimym świętem słowiańskim zwanym potocznie Nocą Kupały lub Sobótką, obchodzonym w nocy z dnia 21 na 22 czerwca.

KALENDARZ ŚWIĄT NIETYPOWYCH – MARZEC

1 marca – Międzynarodowy Dzień Walki przeciwko Zbrojeniom Atomowym, Światowy Dzień Obrony Cywilnej, Światowy Dzień Świadomości Autoagresji, Dzień Puszystych, Dzień Piegów
3 marca – Tłusty czwartek, Międzynarodowy Dzień Pisarzy, Międzynarodowy Dzień Chorego
5 marca – Dzień Teściowej, Dzień Dentysty
8 marca – Międzynarodowy Dzień Praw Kobiet, Międzynarodowy Dzień Pokoju na Świecie
10 marca – Dzień Mężczyzny
11 marca – Dzień Sołtysa
12 marca – Światowy Dzień Drzemki w Pracy
14 marca – Dzień Liczby Pi
15 marca – Światowy Dzień Praw Konsumenta
17 marca – Światowy Dzień Morza, Dzień Św. Patryka (Święto Piwa i Irlandii)
18 marca – Europejski Dzień Mózgu, Międzynarodowy Dzień Słońca
19 marca – Dzień Wędkarza

20 marca – Dzień Bez Mięsa
21 marca – Światowy Dzień Zespołu Downa, Międzynarodowy Dzień Poezji, Międzynarodowy Dzień Astrologii (przez niektórych obchodzony 20 marca), Światowy Dzień Leśnika, Światowy Dzień Lasu, Światowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową
22 marca – Światowy Dzień Wody, Dzień Ochrony Bałtyku
23 marca – Światowy Dzień Meteorologii (wg niektórych źródeł obchodzony 24 marca), Dzień Windy
24 marca – Narodowy Dzień Życia, Dzień Walki z Gruźlicą
27 marca – Międzynarodowy Dzień Teatru
29 marca – Dzień Metalowca
31 marca – Dzień Budyniu
Ruchome:
2. czwartek marca – Światowy Dzień Nerek.

starcie Tytanów

reżyseria: Louis

Leterrier

Perseusz (Sam Worthington), urodzony jako bóg, ale wychowany jak człowiek, nie jest w stanie uratować swojej rodziny przed Hadesem (Ralph Fiennes) - mściwym bogiem świata zmarłych. Nie mając nic do stracenia mężczyzna zgłasza się na ochotnika, by poprowadzić wyprawę do zakazanego świata Hadesa i pokonać go, zanim ten odbierze moc Zeusowi (Liam Neeson) i sprowadzi na ziemię chaos. Wraz z grupą śmiałych wojowników wyrusza w ryzykowną podróż, podczas której będzie walczyć z groźnymi demonami i strasznymi bestiami. Przeżyje tylko wtedy, jeśli uwierzy w swoją boską moc, przeciwstawi się swojemu przeznaczeniu i zacznie pisać swój własny los.

Dowiedz się co będzie dalej jak to się skończy.

Polecam także filmy takie jak Troja, Thor, Gniew tytanów, Gwiazdne wrota – w nich również znajdziecie dużo nawiązań mitologicznych.

HUMOR?

Tatusiu, co to jest kompromis?

-Oto przykład mama chciała kupić futro , a ja samochód. Ostatecznie kupiliśmy futro i powiesiliśmy w garażu.

Panie kelner, kurczak, którego mi pan dał jest surowy!

-Skąd pan wie, przecież pan jeszcze nie próbował.

-Ale zapiał mi trzy razy na talerzu.

Lekarz do pacjenta:

-Niestety, skończył na się limit operacji na rok.

-To co? Mam umrzeć?

- A to co innego. Mamy jeszcze pieniądze na kilka sekcji zwłok

Na polskim pani pyta Jasia:
- Jasiu powiedz nam, kiedy używamy wielkich liter?
- Kiedy mamy słaby wzrok.

Nad przepaścią jedzie autobus.
-Nie boi się pan? - Pyta pasażer kierowcę.
-Trochę się boję.
-I co pan wtedy robi?
-A zamykam oczy.

Policjant zatrzymuje blondynkę, która jedzie pod prąd:
-Nie widziała pani znaku, który stoi na wjeździe? Tu można jechać tylko jedną stroną.
-A czy ja jadę w obydwie?

